

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/161966,Widowisko-Sprawiedliwi-upamietniajace-Polakow-ratujacych-Zydow-pod-okupacja-niem.html>
05.05.2024, 19:02

Widowisko „Sprawiedliwi” upamiętniające Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką - Gdańsk, 24 marca 2022

Założeniem formy jest ukazanie historii Polaków, którzy narażali swoje życie, a często je tracili, chcąc pomóc szczególnie prześladowanym podczas II wojny światowej Żydom.

W Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku 24 marca 2022 r. odbyła się premiera przygotowanego przez Biuro Wydarzeń Kulturalnych IPN widowiska „Sprawiedliwi” upamiętniającego Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką.

Założeniem formy było ukazanie historii Polaków, którzy narażali swoje życie, a często je tracili, chcąc pomóc szczególnie prześladowanym podczas II wojny światowej Żydom. Scenariusz nawiązuje do ustanowionego przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów, który przypada 24 marca i zakłada ukazanie początków prześladowań Żydów w czasie okupacji niemieckiej.

Dramaturgia oparta jest o wiersze poetów, takich jak Konstanty Ildefons Gałczyński, Antoni Słonimski, Władysław Broniewski, Marian Hemar, Władysław Szlengel, Jeszajahu Szpigiel, Icchak Kacnelson, Leopold Staff, Julian Tuwim. Do wszystkich utworów poetyckich, które pojawią się podczas widowiska, została napisana muzyka na kwartet wokalny i niewielki zespół instrumentalny w składzie skrzypce, akordeon, klarnet i kontrabas, co stanowi nawiązanie do przedwojennych tradycji muzycznych. Podczas widowiska będzie można usłyszeć nowo zaaranżowane piosenki oraz specjalnie na tę okazję skomponowaną muzykę. Całość zostanie spięta głosem lektora, opowiadającego o wydarzeniach z tamtego okresu.

Koncert, przygotowany przez Biuro Wydarzeń Kulturalnych Instytut Pamięci Narodowej, rozpoczął p.o. dyrektora Muzeum II Wojny Światowej dr hab. Grzegorz Berendt. Wśród zaproszonych gości był dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku dr Paweł Warot, który w przemówieniu podkreślił wartość upamiętnienia „Sprawiedliwych” przez działania naukowe, edukacyjne, ale także artystyczne. Wśród publiczności byli obecni przedstawiciele samorządu i organizacji społecznych i kombatanckich.

Twórcy widowiska:

Produkcja i kompozycja: Szymon Chyliński – absolwent Akademii Muzycznej im.

Stanisława Moniuszki w Gdańsku. Kompozytor, akordeonista, wokalista, pedagog. Wieloletni wokalista w Polskim Chórze Kameralnym, gdzie pracował m.in. z Krzysztofem Pendereckim, Stephenem Laytonem, Arvo Pärttem, i wieloma innymi znakomitościami muzyki klasycznej.

Najważniejsze projekty:

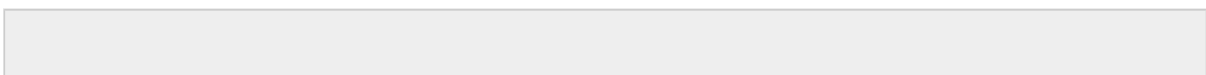
- „Piaśnicki lament” – cykl pieśni skomponowanych do wierszy z tomiku poezji „Piaśnica oczyma poetów” w 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Premiera odbyła się w kwietniu 2019 roku. Całość ukazała się na płycie CD, a jej premiera miała miejsce 11 listopada 2019 roku.
- „Kantata dla 108 Polskich Męczenników” – utwór na chór, solistów, recytacje i orkiestrę symfoniczną do libretta Marka Wojtasika, opisujący heroiczną śmierć ludzi, których postawa była świadectwem heroizmu w tragicznych latach wojny. Premiera utworu miała miejsce w Centrum Św. Jana w Gdańsku 24 listopada 2019 roku.
- Aranżacje do utworów Mariana Hemara – muzyczne opracowania na orkiestrę kameralną, oktet wokalny i solistów, które znalazły się na płycie „Marian Hemar ODnowa”. Płyta powstała z inicjatywy Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, a wydana została przez Wydawnictwo Muzyczne DUX. Koncert premierowy odbył się 6 kwietnia 2020 r. i retransmitowany był przez TVP HISTORIA.

Scenariusz i reżyseria: Artur Hofman – absolwent Wydziału Reżyserii warszawskiej Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza. W latach 1993–98 był etatowym reżyserem szczecińskiej Opery i Operetki, zaś w latach 2003–2008 pracował jako reżyserem w Teatrze Żydowskim w Warszawie. Współpracował z wieloma teatrami w całej Polsce, również z Teatrem Telewizji, a także realizował programy dla telewizji publicznej i stacji komercyjnych. Ma w dorobku realizację ponad pięćdziesięciu tytułów teatralnych (opery, operetki, musicale, spektakle dramatyczne), dziewięciu spektakli Teatru Telewizji oraz czterech filmów dokumentalne (m.in. „Jakub Rotbaum”, „Kościół w piekle”). Jedną z ostatnich realizacji jest spektakl Teatru Telewizji „Okno na tamtą stronę”. Artur Hofman jest Prezesem Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce oraz redaktorem naczelnym miesięcznika „Słowo Żydowskie”. Przedstawiciel mniejszości żydowskiej w Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Grafika: Marcin Kamiński

Światło: Jacek Rogalewski

Dźwięk: Marcin Kowalczyk

Wykonawcy:

Skrzypce: Hanna Chylińska

Klarnet: Klaudia Cieszyńska

Kontrabas: Mateusz Kot

Akordeon: Paweł Wiśniewski

Sopran: Dorota Stefaniak

Alt: Maja Pałys

Tenor: Filip Cieszyński

Bas: Szymon Chyliński

Lektor: Krzysztof Bartoszewicz

Organizatorem spektaklu jest IPN, partnerami: Muzeum II Wojny Światowej, Kwidzyńskie Centrum Kultury oraz Regionalne Centrum Kultury „Fabryka Emocji” w Piłę.

Pełna lista patronów medialnych dostępna jest na plakacie.

Plan przedstawień:

24 marca 2022 r. godz. 18:00

Muzeum II Wojny Światowej

Gdańsk, plac Władysława Bartoszewskiego 1,

Sala im. Jana Olszewskiego

Wstęp na wydarzenie bezpłatny. Darmowe wejściówki do odebrania w kasie biletowej

Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku

25 marca 2022 r. godz. 18:00

Regionalne Centrum Kultury „Fabryka Emocji”

Piła, plac Staszica 1, 64-920 Piła

Sala widowiskowa

26 marca 2022 r. godz. 18:00

Kwidzyńskie Centrum Kultury,

Kwidzyn, Sala teatralna, ul. Katedralna 18

Wstęp na wydarzenie bezpłatny. Darmowe wejściówki do odebrania w kasie kina

Kwidzyńskiego Centrum Kultury.

